

tekovský nemčan

Informačný štvrťročník pre občanov obce Tekovské Nemce • ročník 9 • 4/2012 • 0,16 €/ 5 Sk

A opäť sú tu Vianoce...

Áno opäť sú tu Vianoce a blížiaci sa Nový rok. Možno si v duchu povzdychneme, ako ten čas rýchlo letí..... Tak, ako sa v živote človeka počas roka udeje mnoho zmien, tak sa so striedaním ročných období striedajú činnosti rôzneho charakteru. Tak je tomu teraz a tak tomu bolo i v minulosti, len s tým rozdielom, že ľudia sa viac stretávali, zabávali a dodržiavali pritom rôzne zvyky a tradície, na ktoré v dnešnom uponáhľanom svete akosi zabúdame. Preto sa pozastavme a pripomeňme si ako prežívali predvianočné obdobie naši predkovia u nás na „Nenciach“.

Pred Vianocami v každej domácnosti piekli oplátky. Železo bolo obecné, požičiavalo sa po dedine, kým si všetci nenapiekli dostatok oplátok na Vianoce. Z toho dôvodu sa s pečiením muselo začať dostatočne v predstihu.

Na Štedrý deň roznášali pastieri brezovce (brezové prúty). Gazdiná ich brezovcom pošibala a pastieri pritom vyskakovali čo najvyššie, aby mala konope dostatočne vysoké. Potom ich odmenila cipovčekom (osobitým malým chlebičkom upečeným pre tento účel) a pohárikom vína. Brezový prút stál počas roka v kúte, mohli ním trestať mrchavie (neposlušné) deti. Na Vianoce sa mali všetky požičané veci vrátiť, všetko malo byť doma.

Vianočný stromček priniesol v noci na Štedrý deň Ježiško. Bol malý, zavesený v izbe na hrade nad stolom najmä z dôvodu nedostatku miesta. Ozdobený bol skromne orechmi, jablkami, medovníkmi a papierovými ozdobami. V bohatších rodinách mali stromček väčší a boli na ňom pověšané aj salónky. Darčekmi sa v chudobných rodinách neobdarovávali, iba v bohatých, aj to len zriedka.

Ženy v dome chystali vianočné jedlá na večeru. Gazda pri večernom kŕmení lýchvy (dobytky) dal každému zvieraťu väčší suchý opekanec. Počas celého dňa bol dodržiavaný prísny pôst. Prvé jedlo dňa bola večera, ktorú začali pri svetle sviečky po večernom zvonení modlitbou „Anjel Pána“, „Otče náš“ a „Zdravas Mária“. V niektorých rodinách pri modlitbe kľáčali na zemi. Na štedrovečernom stole okrem sviečky mala miesto aj riečica na osievanie múky a v nej za hrst žita, orechy, jablká, hrušky a hrozno odložené od jesene. Ne-

chýbal cesnak s oplátkami a med. Po modlitbe gazda hodil do každého kúta miestnosti orech s veršovaným želaním: „Kútiky, kútiky, moje milje kútiky, nemáme Vás čín obdarovať, len tinto malý darčekon a Vy nás obdarujte zdravím, šťastím a hojným Boskyn požehnaním“. Orechy tam zostali počas celých sviatkov.

Večeru začínali oplátkami s medom a cesnakom, ktoré rozdával gazda. Potom podal každému orech. Kto mal orech zdravý, znamenalo to, že aj on bude celý rok zdravý, kto mal orech červivý, znamenalo to, že ten bude v nasledovnom roku chorý. Jablko rozdelil každému po kúsku, aby celý rok držali všetci spolu. Dôležité bolo po jeho rozkrojení zistenie, že jablko je zdravé. V opačnom prípade malo mať vplyv na zdravie celej rodiny v budúcom roku. Potom jedli polievku z rôznych strukovín nazývanú strova (fazuľa, slovienka, cívcor) alebo hríbovú kapustu so smotanou. Ďalším chodom mohli byť kyslé ryby – heringy alebo upražené sušené hríby s vajcom. Nasledovali makové opekance, nemastené, len poliate medom, biela káva cigória (melta), v niektorých rodinách aj varené víno s klinčekmi. Každý musel zjesť aspoň jeden opekanec, aby mu malo čo vyfrknúť. (Hovorilo sa: Tak ťa udiem, že ti až vianočný opekanec vyfrkne!). Večeru zakončili rôzne koláče – tvarohové, makové, orechové alebo varené sušené ovocie (jablká, hrušky, slivky).

Počas Štedrej večere sa sledoval smer knôtu sviečky. Na koho sa nakláňal, ten mal do roka zomrieť. Gazdiná nesmela počas celej večere vstať od stola, lebo by jej kvočka nesedela. Po Štedrej večeri upratali izbu, omrvinky a odpad zo stola sa spálili. Dievka pozametala izbu, smeti vyniesla a vysypala, postavila sa na ne a počúvala, odkiaľ sa ozval brechot psa. Tým smerom sa dievka mala vydať. Potom zabúchala na dvere chlieva, kde bolo prasa. Koľkokrát sa ozvalo, o toľko rokov sa mala vydať. Po večeri sa dievky stretávali, aby varili halušky. Do halušiek vložili papieriky s menami chlapcov. Haluška, ktorá sa prvá uvarila, prvá vyplávala na povrch vody, ukrývala meno chlapca, za ktorého sa dievka mala vydať. Tomu sa ale dalo pomôcť. Meno, ktoré chcela, aby jej vyplávalo,

ukryla do najmenej halušky a tá sa potom prvá uvarila.

Deti chodili spievať pod okno známym a priateľom. Za odmenu dostali sladkosť alebo peniaz. Pod okná chodili spievať aj cigánky, za čo vždy niečo dostali.

Pred polnocou odišli všetci do kostola na utierňu (polnočnú omšu), deti sa tešili na betlehemček. Dievky si na utierňu brali so sebou jablko. Cestou z kostola, keď jablko jedli, dávali pozor, akého muža stretnú prvého, lebo také meno bude mať ich budúci ženich. Po utierňi hrávala vo veži dychovka Tichú noc a táto pieseň znela celou dedinou pri odchode ľudí z kostola.

Na Božie narodenie - najväčší sviatok roka, rodina sa zdržiavala doma. Bol prísny zákaz vykonávať akékoľvek domáce práce, okrem kŕmenia dobytky a hydiny. Ženy nemohli dokonca ani skladať, či odkladať oblečenie. Nevarili, jedli to, čo zostalo od Štedrej večere. Na Štefana chodili vinšovať.

Vinšovať chodili len muži alebo mladí chlapci po blízkej rodine, cigáni chodili po dedine s husľami a sprevádzali ich aj ich malé deti. Ženy a diev-

čatá čakali doma. Na Štefana odbovovali aj mládenecký krst. Večer po dlhom advente bývala očakávaná Štefanská muzika. Od Štefana do Troch kráľov chodili po dedine koledníci z iných obcí, z Lehoty alebo Novej Bane, ktorí si koledovaním privýrábali. Domáci koledníci nechodili.

Silvestrovské zábavy sú novodobá záležitosť. V tomto období sa v minulosti konali len divadelné predstavenia. Večera na Silvestra bola obdobná ako na Štedrý večer, nebol však pôst a v kapuste sa mohla variť aj údenina.

Vážení čitatelia, milí spoluobčania, verím, že v mnohých domácnostiach niektoré z týchto zvykov stále dodržiavate, a tak ich ďalej predávate svojim deťom, aby zachovávali dedičstvo svojich predkov.

Preto si zachovajme posvätnú úctu k týmto sviatkom, sviatkom pokoja, lásky a porozumenia.

Želám Vám radostné a pokojné prežitie vianočných sviatkov, ďakujem za vašu prácu v tomto roku v prospech nás všetkých a prajem Vám úspešný vstup do Nového roku.

Erika Valkovičová
starostka obce

Z obecného zastupiteľstva

U Z N E S E N I A z riadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva obce Tekovské Nemce dňa 12.11. 2012

Obecné zastupiteľstvo:

BERIE NA VEDOMIE:

- Kontrolu plnenia uznesení 35-50 zo zasadnutia OZ dňa 13.08. 2012
- Správu o výchovno vzdelávacej

činnosti v školskom roku 2011/2012

- Správu o organizačno-technickom zabezpečení šk. roka 2012/2013
- Správu o hospodárení obce a ZŠ s MŠ v Tekovských Nemciach za 3.štvrťrok 2012
- Informáciu o stave účtov
- Informáciu hlavnej kontrolórky

o prebiehajúcej kontrole inventarizácie majetku obce

- Správu o činnosti TJ
- Informáciu SO o aktuálnych otázkach v obci

SCHVAĽUJE:

- program zasadnutia,
- návrhovú komisiu, overovateľov zápisnice
- konanie kultúrnych akcií

- zverenie majetku obce (ZŠ s MŠ) do správy ZŠ s MŠ

UKLADÁ:

- poslancom aktívne sa podieľať na zabezpečení kultúrno – spoločenských akcií
- predsedníčke kultúrno – športovej komisie zabezpečiť predloženie správy o činnosti TJ na najbližšom zasadnutí OZ

NAVRHOVANÉ ZMENY

pre VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len „odpady“), platné pre rok 2013: Obec Tekovské Nemce zavádza pre r. 2013 na svojom území tieto dane:

- a) daň z nehnuteľností
- b) daň za psa
- c) daň za užívanie verejného priestranstva
- d) daň za ubytovanie
- e) daň za nevýherné hracie prístroje
- f) daň za jadrové zariadenie

a ukladá Poplatok za odvoz komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu (ďalej len „poplatok“).

Obec vypustila z miestnych daní pre r. 2013 „daň za predajné automaty“, nakoľko sa v obci nenachádzajú.

DAŇ Z NEHNUTEĽNOSTÍ:

Daň z pozemkov:

(zmeny sadzieb dane z pozemkov)

sadzba dane: pôvodný stav v r. 2012 navrhované pre r. 2013

*orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady

0,25 % 0,30 %

a trvalé trávnaté porasty

0,40 % spoločne z dôvodu zarad. do jednej skupiny

* záhrady, zastavané plochy, nádvoria,

0,25 % 0,25 %

ostatné plochy a stavebné pozemky

* lesné pozemky a rybníky...

0,40 % 0,40%

*Obec Tekovské Nemce určuje ročnú sadzbu dane z pozemkov, na ktorých sa nachádza zariadenie na výrobu elektriny zo slnečnej energie:

orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, trvalé trávnaté porasty 1% zo základu dane

Daň zo stavieb:

(zmeny sadzieb dane)

sadzba dane: pôvodný stav: navrhované pre r. 2013

*stavby na bývanie a drobné stavby,

ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu: 0,083 €/m² 0,09 €/m²

*stavby na pôdohospod. produkciu,

skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohospod. produkcie, vrátane stavieb na vlastnú administratívu 0,07 €/m² 0,08 €/m²

*stavby rekreačných a záhrad.chát

a domčekov na individ. rekreáciu 0,20 €/m² 0,25 €/m²

*samostatne stojace garáže... 0,20 €/m² 0,20 €/m²

*priemyselné stavby, stavby slúžiace energetike, stavby slúžiace stavebníctvu a na skladovanie vlastnej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu 0,95 €/m² 0,75 €/m²

(zníženie násobku)

*stavby na ostatné podnikanie a na zárobkovú činnosť skladovanie a administratívu súvisiacu s ostat.podnikaním 1,17 €/m² 0,75 €/m²

a so zárobkovou činnosťou

zníženie násobku)

*ostatné stavby 0,35 /m² 0,40 €/m²

Daň z bytov:

(zmeny sadzieb dane)

sadzba dane:

daň z bytov

pôvodný stav: navrhovaný stav:

0,15€/m² 0,165 €/m²

daň z nebytových priestorov

0,10€/m² 0,132 €/m²

Oslobodenie a úľavy:

Z oslobodenia dane z pozemkov obec vypúšťa :

Lesné pozemky od nasledujúceho roka po vzniku holiny do roku plánovaného začatia výchovnej ťažby(prvej prebierky).

Do oslobodenia dane z pozemkov obec zavádza:

pozemky užívané školami a školskými zariadeniami

Obec vypúšťa zníženie dane z pozemkov vo výške 25 % z daňovej povinnosti na pozemky druhu záhrady, zastavané plochy a nádvoria , ktorých vlastníkmí sú občania starší ako 70 rokov, slúžiace na ich osobnú potrebu.

Ostatné oslobodenia a úľavy ostávajú tak, ako boli v r. 2012.

DAŇ ZA PSA:

pôvodná sadzba: 3,50 € za psa navrhovaná sadzba: a) 4,00 € za psa

b) 3,50 € za psa

ktorého vlastníkom je osoba

staršia ako 70 rokov, žijúca sama

DAŇ ZA UŽÍVANIE VEREJNÉHO PRIESTRANSTVA:

Zvýšenie sadzieb dane:

*umiestnenie zariadenia na poskytnutie služieb, stavebného zariadenia a predajného zariadenia:

pôvodná sadzba – 0,34 €/m² navrhovaná sadzba – 0,35 €/m²

*umiestnenie zariadenia cirkusu, lunaparku a iných atrakcií:

pôvodná sadzba - 0,17 €/m² navrhovaná sadzba – 0,20 €/m²

*za predajné miesto na miestnej tržnici:

pôvodná sadzba - 2,00 €/deň navrhovaná sadzba – 3,00 €/deň

DAŇ ZA UBYTOVANIE:

pôvodná sadzba:

navrhovaná sadzba:

0,17 €/1 osobu a prenocovanie

0,20 €/1 osobu a prenocovanie

MIESTNY POPLATOK ZA KOMUNÁLNE ODPADY a d.s.o. - „POPLATOK“:

Zmena sadzieb:

pôvodná sadzba v r. 2012:

navrhovaná sadzba pre r. 2013 :

*0,0274 €/osoba/deň – t.j. 10,-€/osoba/rok 0,033 €/osoba/deň – t.j. 12 €/osoba/rok

pre fyzické osoby, ktoré majú v obci trvalý alebo prechodný pobyt, alebo ktoré sú na území obce oprávnené užívať alebo užívajú byt, nebytový priestor, pozemnú stavbu alebo objekt, kt. nie je stavbou alebo záhradou, vinicu, ovocný sad, TTP na iný účel ako na podnikanie, pozemok zastavanom území obce.

*0,0410 €/osoba/deň – t.j. 15 €/osoba/rok 0,0548 €/osoba/deň – t.j. 20,- €/osoba/rok

pre právnické osoby a živnostníkov

Koeficienty:

*koeficient 1 – pri PO alebo podnikateľa od 1 – 10 osôb (zostáva)

*koeficient 0,5 – pri PO a podnikateľa od 11 – 30 osôb

*koeficient 0,2 – pri PO a podnikateľa od 25 osôb sa ruší, nakoľko v obci takí nie sú.

OSTATNÉ ZMENY oproti r. 2012 (vyplývajúce zo zákona):

-Od 1.1.2013 sa bude vyrubovať daň z nehnuteľností, daň za psa, za pred. automaty (nemáme) a za nevýherné hracie prístroje jedným spoločným „Rozhodnutím“, nakoľko sa tieto 4 druhy miestnej dane budú priznávať na 1 spoločnom daňovom priznaní.

-Obec vo VZN neuvedá splátky dane a lehotu splatnosti, nakoľko tieto skutočnosti sa určujú priamo v „Rozhodnutí“ .

UDIALO SA V OBCI...

Naši jubilanti

Stalo sa už milou tradíciou, že sa v mesiaci októbri v spoločenskej miestnosti kultúrneho domu stretávajú naši najstarší občania, ktorí v priebehu roku oslávili svoje životné jubileá. Organizátorom tejto akcie je obec v spolupráci s MS SČK.

Tohto roku sa 14.10. pozvaní hostia, po ďakovnej svätej omši za dôchodcov obce, stretli na

sviačnom obede vo svadobke kultúrneho domu. Svojich starých rodičov potešili kultúrnym programom žiaci ZŠ s MŠ, ktorý s nimi nacvičila p. učiteľka Mgr. Zuzana Košťálová. Po slávnostnom zápise do pamätnej knihy, všetci jubilanti dostali od organizátorov malý darček.

Mesiac úcty k starším

Výbor Jednoty dôchodcov v Tekovských Nemciach pre svojich členov pripravil dňa 27.10. 2012 slávnostné posedenie. Po neformálnom zhodnotení doterajšej činnosti Jednoty dôchodcov, Ing. Štefan Janček zaželel všetkým jubilantom ale aj ostatným členom hlavne veľa zdravia a pokojnú a radostnú starobu. Okrem slávnostnej večere, ktorou svojich členov prekvapil výbor si prítomní mohli pochutnať na vďakaakých dobrotách, ktoré pripravili členky miestnej organizácie JD.

Nová informačná tabuľa

Za finančnej podpory Slovenských elektrární, člena Skupiny Enel boli pre obce mikroregiónu Požitavie – Širočina zhotovené nové informačné tabule o cyklotrasách regiónu. V našej obci je tabuľa osadená na parkovisku pred miestnym Roľníckym družstvom.

Obecný úrad INFORMUJE

Oznamujeme občanom, že s účinnosťou od 05.12. 2012 došlo k zmene adresy sídla Nitrianskeho samosprávneho kraja. Od uvedeného dňa je platná adresa: Nitriansky samosprávny kraj Rázusova 2/A, 949 01 Nitra

Od 01.01. 2013 bude zrušená Územná vojenská správa v Nitre. Kompetencie ÚVS prejdú na Obvodný úrad v Nitre, Štefánikova tr. 69, 949 01 Nitra.

Žiadame rodičov detí, ktorí poberajú dávku v hmotnej núdzi, aby do 28.12. 2012 prevzali na obecnú úradu VYHLÁSENIA potrebné k žiadosti o poskytnutie dotácie na stravu a školské potreby a zároveň predložili na obecný úrad potvrdenie z ÚPSVaR o tom, že sú poberateľmi dávky a príspevkov.

Oznamujeme občanom, že veľkoobjemový odpad do kontajnera za muštárňou sa počas zimy nebude odoberať najbližší zber bude až v marci 2013.

Žiadame občanov, vlastníkov motorových vozidiel, aby počas zimného obdobia parkovali mimo miestnych komunikácií tak, aby odparkované autá nebránili plynulej zimnej údržbe.

Občanom a organizáciám pripomínáme, že podľa všeobecne záväzného nariadenia sú v zimnom období pravidelne čistiť a udržiavať chodníky a verejné priestranstvá pred svojimi rodinnými domami či objektmi v poriadku, a to v rozsahu dotýkajúcom sa ich parcely

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Uzavreli manželstvo

Radoslav KOVÁČ
a Beáta KRCHŇAVÁ
22.09.2012 v Topoľčiankach

Lucia BAGALOVÁ
a Patrik POTOCKÝ
09. 11. 2012 v Zlatých Moravciach

Ing. Milan ŠIMEG
a Ing. Jana VETERNÍKOVÁ
17.11.2012 v Hlohovci

Narodili sa

Sebastián NÁDASKÝ
Marianna IVANOVÁ
Samuel GALBAY

Naši jubilanti

50 rokov

Helena BUDAYOVÁ
Eubomír HANČARIK
Božena ŠVANČIAROVÁ

60 rokov

Ing. Vincent VALACH

80 rokov

Mária ULICHÁ

90 rokov

Anna BRIEŠKOVÁ

*Srdečne
blahoželáme!*

NAVŽDY NÁS OPUSTILI

Milan TURZA – 59 rokov

Držiť v rukách vianočné vydanie jubilujúceho Tekovského Nemčana. Jeho prvé číslo vyšlo v decembri 2002, a tak sa koniec roka nesie v znamení okrúhleho desiateho výročia. Určite nám dáte za pravdu, milí naši čitatelia, že desiate výročie je dobrou príležitosťou na malú rekapituláciu. Naše spomienky začínajú letom 2002. Vtedy na podnet p. Vincenta Jančeka, schválilo Obecné zastupiteľstvo v Tekovských Nemciach uznesením č.4/2002 a povolil Okresný úrad – odbor regionálneho rozvoja a iných odvetových vzťahov v Zlatých Moravciach vydávanie Tekovského Nemčana. Redakčná rada začala pracovať v nasledovnom zložení: šéfredaktorka – Patrícia Jančeková, členovia: Ján Sikoriak, Anna Balážová, Vincent Janček, Elena Šimegovičová a Renáta Valachová. Periodikum začalo vychádzať 4x do roka a toto posledné číslo je v poradí 41.

Desať rokov možno nie je v živote človeka veľa, v živote tlačenej noviny je to však dosť. Najmä dnes, v čase, keď elektronické médiá vytláčajú tlač z mediálneho trhu, je naša desiatka vekom, na ktorý môžeme byť hrdí. Za desať rokov si Tekovský Nemčan získal mnoho fanúšikov, je však dosť aj tých, ktorí nás nemajú radi. Či už preto, že sme si ich dovolili kritizovať alebo sme odmietli o problémoch Tekovských Nemciac a ich obyvateľov písať tak, ako by sa im to hodilo a páčilo. Dospelo to až do takého štádia, že po konflikte redakčnej rady a poslancov miestnej samosprávy sa koncom roka 2008 redakčná rada z nepochopiteľných príčin rozpadla. Preto bolo úplne prirodzené, že v čase ohrozenia existencie Tekovského Nemčana do nich vstúpila starostka obce. Nie však so zámerom obmedzovať prácu redaktorov s cieľom formovať štvrťročník na svoj obraz ale presne opačne, aby noviny boli naďalej zachované. Ja môžem len potvrdiť, že starostka obce nikdy neprikazovala redakčnej rade, čo má v novinách písať, a tak isto noviny nenadržiavali starostke. Aj čitatelia sa mohli za tie roky presvedčiť, že aj ja osobne som vo svojich príspevkoch starostku a samosprávu nešetril. Tu musím napísať i to, že aj vedenie obce by malo byť dostatočne sebakritické. Pokiaľ je to v rámci objektívneho posudzovania, myslím si, že to je práve to, čo robí noviny čítanými. Sto-percentná spokojnosť však nikdy

nebude. Musím konštatovať, že rozdielnosť názorov poslancov, starostky obce a redakčného kolektívu bola v prijateľnej miere. Obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí 11.2.2011 menovalo novú redakčnú radu v zložení: Ján Sikoriak, Ing. Erika Valkovičová, Mgr. Gabriela Valachová. Za trojčlennú súčasnú redakciu Tekovského Nemčana môžem povedať, že aj nám záleží na kvalite novín. Nemáme síce toľko skúseností, či už životných alebo novinárskych, ako naši predchodcovia, ale snažíme sa tento hendikep nahradiť húževnatosťou a novými nápismi, ktoré aspoň čiastočne tešia vás - našich čitateľov. Určite by sme si priali, aby náš redakčný kolektív bol početnejší. Vydávať noviny, to nie je len tak. Predovšetkým je potrebné nájsť si ten správny redakčný kolektív, obklopiť sa množstvom dobrých dopisovateľov so zmyslom pre pozorovanie, nájsť spolupracovní-

ké, preto nemáme obavu, že nebudeme o čom písať. Možno si aj mnohí z vás dávajú otázku: „Načo sú nám noviny?“ Nuž minimálne preto, aby ste boli informovaní. Lebo bez informácií sa môžu šíriť dezinformácie a potom zbytočné zlo. Chcem ešte zdôrazniť a poprosiť vás o spolupatričnosť a angažovanosť v problémoch, ktoré vidíte v našej ob-

■ Titulná strana prvého čísla Tekovského Nemčana z decembra 2002

MÁME 10 ROKOV

■ Všetky doterajšie čísla Tekovského Nemčana

kov zaniatých pre šport, kultúru, či históriu obce, hľadať neustále zaujímavé témy a neustále zápoliť s časom, pretože aj keď vás postihne čokoľvek stále platí, že „slnko a noviny musia vyjsť“. Nie, nebudeme si sťažovať. Rozhodli sme sa robiť noviny o Nemciach a pre Nemčanov. Robíme ich už desiaty rok a budeme ich robiť, ak Pán Boh dá aj ďalej. Problémov má naša obec stále dosť. Niektoré zostávajú žiaľ aj po desiatich rokoch stále rovna-

ci. Tieto noviny môžeme brať ako spoločný priestor na vyjadrenie sa, prezentáciu dobrých nápadov a myšlienok a môžu slúžiť napríklad ako pomyselná náhrada verejných zasadnutí. Priznám sa, že v našich novinách mi chýbajú príspevky či už negatívne alebo pozitívne od vás mladších. Alebo naša mládež je zdatnejšia len na internete v rôznych „blog –och“ a diskusiách, kde sa schovávajú za anonymitu? Aj keď naše noviny majú desať ro-

kov za celé toto obdobie sa v Tekovskom Nemčanovi neuverejnil ani jeden príspevok o roľníckom družstve. Vieme, že noviny čítajú prevažne starší občania a bývalí pracovníci „JRD“, tak informácia hospodárenia na našom RD by ich určite potešila. Podotýkam, že v minulosti redakcia mala záujem, ale zo strany RD záujem nebol. Našou jednoznačnou snahou je nezakrývať problémy v obci. Ak občania očakávajú viac, majú možnosť prísť na verejné zasadnutia pýtať sa alebo ísť za starostkou a písať do redakcie. Vyskytnú sa však i prípady, že čitatelia vyjadria nespokojnosť, nesúhlas s tým čo si v novinách prečítajú. To však patrí k životu, k výmene informácií, ku komunikácii. Na záver by som chcel poďakovať všetkým, ktorí tieto noviny doposiaľ pripravovali, hlavne bývalej šéfredaktorky Patrícii Jančekovej a celej redakčnej rade, ktorá bola pri ich vzniku. Ďakujem všetkým dopisovateľom, ktorí redakciu neustále zásobovali svojimi príspevkami, napr. Mgr. Slavomír Baláž, PaedDr. Juraj Šupka a Ing. Štefan Janček a ďalší. Oni sú skutočne centrom života Tekovského Nemčana. Naším prianím je, aby Tekovský Nemčan aj naďalej sprostredkoval pre vás vyvážené a objektívne informácie z fungovania samosprávy, upozorňoval na problémy v životnom prostredí, prinášal novinky zo školstva, spoločenského života a pozitívne vzdvihoval nové umelecké, či športové talenty žijúce v našej obci. Preto aj naďalej, ak máte pre nás tip na článok, námiet na reportáž, nenechajte si to pre seba, neváhajte, dajte nám vedieť! Volajte: 0908 767 095, alebo píšete do redakcie Tekovského Nemčana, veď vy ste našou studňou poznania.

Ján Sikoriak

Mikuláš v Tekovských Nemciach

Tak ako je každoročne zvykom, aj tento rok sa naši klienti zo „Svetlo“ Zariadenia sociálnych služieb v Olichove nevedeli dočkať dňa, kedy nás poctí svojou návštevou Mikuláš.

Príchod Mikuláša sme spoločne oslávili so ZSS „BARACHA“ Barďoňovo, „DUNAJ“ Kováčov, „PERLA“ Želiezovce, „JESEŇ ŽIVOTA“ Levice, „V KAŠTIELI“ Horné Obdokovce, „BENEFIT“ Ľudovítova, „CLEMENTIA“ Kovarce, „HARMÓNIA“ Horné Štitáre i DSS Šoporňa a to zábavou v kultúrnom do-

me v Tekovských Nemciach dňa 7. 12. 2012.

Tento deň je vždy pre všetkých klientov a personál zariadenia výnimočný. Počas celého roka s radosťou spoločne tvoríme rôzne výrobky na výzdobu spoločenskej sály, stromčeka, nacvičujeme program pre Mikuláša a hostí.

Veľké poďakovanie patrí pani riaditeľke „Svetlo“ ZSS Olichov, ktorá túto akciu každoročne organizuje, sponzorom a tiež pani starostke Tekovských Nemiec za poskytnutie priestorov v kultúrnom dome. Veľ-

mi nás potešila svojou prítomnosťou vedúca odboru sociálnych vecí a zdravotníctva NSK pani PaedDr. Miluša Budayová a milo prekvapil organizátor benefičných koncertov pán Milan Štefánik. O zábavu sa postarala hudobná skupina TROP. Chutné jedlo, obsluhu a vynikajúcu starostlivosť o klientov zabezpečil personál Zariadenia sociálnych služieb z Olichova.

S miernou únavou z tanca, hrejivými pocitmi pri srdiečku a novými zážitkami sa vo večerných hodi-

nách klienti rozlúčili a vrátili do zariadení. Veríme, že o rok si podobnú akciu zopakujeme opäť.

Mgr. Katarína Sršňová
„SVETLO“ ZSS Olichov

Pracovné stretnutie tvorcov miestnych novín

Asociácia vzdelávania samosprávy v spolupráci s organizátormi Regionálneho vzdelávacieho centra v Prešove a Košiciach zorganizovala 15. – 16.11. 2012 v Novom Smokovci, v hoteli Atrium, pracovné stretnutie pre tvorcov miestnej tlače. Bolo na ňom približne 50 zástupcov samosprávnych periodík. Na stretnutí rozoberali účastníci tvorbu mestských a obecných novín vo všeobecnosti, venovali sa tvorbe titulkov v novinách, práci s fotografiou, spravodajským žánrom, ale aj gra-

fickému spracovaniu a zalamovaniu v novinách. Okrem toho bola na programe akcie aj diskusia, v ktorej si zúčastnení vymieňali praktické skúsenosti vzťahu obec – redakcia, či spolupráca s dopisovateľmi. Na koniec bolo aj hodnotenie jednotlivých novín, ktoré zhodnotila konzultantka podujatia PhDr. Katarína Čížmáriková, odborníčka z oblasti žurnalistiky a predsedníčka Regionálneho oddelenia Slovenského syndikátu novinárov v Košiciach. Najvyššie ocenenie spomedzi hodno-

tených novín získal štvrťročník Porubské noviny. Naše noviny obstáli vcelku dobre. Príspevky boli hodnotené na veľmi dobrej úrovni po obsahovej i jazykovej stránke. Vytknuté nám boli titulky v novinách, ktoré by mohli byť hravejšie a výstižnejšie. Odporúčanie je vydávať noviny aspoň na prvej a poslednej strane vo farbe. Na záver nám p. Čížmáriková zablahožela k desiatemu výročiu vydávania novín a podľa jej celkového hodnotenia je Tekovský Nemčan pútavý a žánrovo vyvážený, aj výber tém je v poriadku a praje nám, aby

sme získali širšie zázemie spolupracovníkov. Redakcia Tekovského Nemčana berie toto hodnotenie ako ocenenie práce nielen členov redakcie, ale aj všetkých spolupracovníkov, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľajú na tvorbe novín. Bez ich pomoci by Tekovský Nemčan nebol tak kladne hodnotený. Na záver by som chcel poďakovať starostke obce, že mi v tejto uponáhľanej dobe umožnila zúčastniť tohto vzdelávacieho podujatia.

Ján Sikoriak
Foto: autor

Zo života farnosti

Keď som dostal poslanie stať sa správcom farnosti Tekovské Nemce, bol som si vedomý toho, že to bude náročná úloha. Náboženská situácia, ktorá tu bola v rokoch 1994 – 1999, keď som tu pôsobil ako katechéta, sa veľmi zmenila. Roky, keď bola farnosť bez správcu, spravovaná excurrando, zanechali na duchovnom stave farnosti mnoho negatív. Vedel som, že ma čakajú náročné úlohy nielen v oblasti duchovnej, ale aj v oblasti opráv a rekonštrukcie kostolov i farskej budovy. Uvedomoval som si, že to môžem dokázať len s Božou pomocou a pod ochranou našej Nebeskej matky Panny Márie. Aj napriek tomu, že som nemal takmer žiadne finančné prostriedky, začal som s rekonštrukčnými prácami a potrebnými opravami. Najskôr bolo potrebné dokončiť to, čo sa už začalo pred mojim príchodom – kúrenie vo farskom kostole v Tekovských Nemciach. Súbežne s týmito prácami sa začala oprava kúrenia vo farskej budove. Počnúc výstavbou nového komína, pokračujúc osadením nového kotla a nových rozvodov až po výmenu a doplnenie radiátorov. Hneď po skončení kúrenárskych prác sa vďaka finančnej pomoci sponzora vymenili takmer všetky okná a dvere vo farskej budove.

Na jar v roku 2012 sa pokračovalo v ďalších prácach. Vymenili sa žľaby a odkvapové rúry na farskej budove aj na k nej prislúchajúcej budove. Bola zhotovená nová kuchynská linka a kuchyňa sa vybavila novými elektrospotrebičmi. Do časti farskej budovy bol zhotovený nový nábytok. Po týchto prácach vo farskej budove sa pokračovalo vo filiálnom kostole Čaradice. Zrenovovali sa obidve sakristie – urobili sa nové podlahy, stierky, osadili sa nové dvere a urobil sa i nový nábytok. Upravilo a skrášlilo sa okolie kostola – vysadili sa okrasné stromy, kríky a kvetinové záhony. Popri štátnej ceste do Kozároviec, v katastri obce Čaradice, bol zreštaurovaný starý kríž a vhodne upravené okolie okrasnými kríkmi a kvetmi. Všetky tieto práce sa urobili vďaka nezištnej pomoci pána Ivana Holečku, vlastníka spoločnosti IMA Invest začo mu patrí veľká vďaka.

V priebehu roka 2012 sa robili i ďalšie opravy a rekonštrukčné i renovačné práce. Vďaka miestnemu Urbariátu, Obecnému úradu v Tekovských Nemciach a dobrodincom sa uložila nová dlažba v presbytériu – svätyni vo farskom kostole v Tekovských Nemciach. Zrenovovali sa obidve sakristie – uložila sa nová dlažba, urobili sa nové stierky a doplnili radiátory. V presbytériu farského kostola sa zreštaurovala socha svätej Heleny. Do konca roka bude zrenovovaná krstiteľnica a so-

chy, ktoré boli predtým v kostole. V lodi kostola sa odstránili neslúžiace elektrické pece a opravila poškodená omietka. Opravné práce pokračovali aj na vedľajšej budove patriacej k fare. Vymenili sa staré okná a opravila sa značná časť strechy.

Ďalšie práce pokračovali vo filiálnom kostole Čaradice, kde sa odstránili už neslúžiace elektrické pece, opravili sa elektrické rozvody a doplnili niektoré svetlá ako aj nové osvetlenia bočných oltárov. Vo svätyni kostola sa zreštauroval a osadil pôvodný drevený kríž.

Začala sa meniť i farská záhrada. Vďaka pomoci obetavých farníkov a farníčkov sa vykosila suchá tráva a rozbujnené buriny, prestrihali sa kroviny a urobila sa prerezávka a ošetrovanie všetkých stromov vo farskej záhrade. Vďaka pomoci Roľníckeho družstva Tekovské Nemce – pána predsedu Ing. Antona

Navarku sa urobili ďalšie práce vo farskej záhrade – vytrhanie starých betónových už nefunkčných stĺpov, odstránenie zhrdzaveného drôtu, vytrhanie suchých starých stromov a kosenie záhrady. Následne sa vysadilo 30 nových ovocných stro-

mov v záhrade.

V duchovnej oblasti sa obnovila tradícia sláviť poďakovanie za úrodu – roľnícka nedela, procesia na Božie telo, modlitba svätého ruženca pred svätou omšou a aj pobožnosť na prvú nedeľu v mesiaci. Začalo sa s kňazským mariánskym večeradlom s Pannou Máriou, ktoré bolo prvýkrát v našej obci na prvú sobotu v mesiaci december 2012. 29. apríla 2012 v Čaradiciach prišli 3 deti k prvému svätému prijímaniu. Táto istá slávnosť bola vo farnosti Tekovské Nemce 6. mája 2012, kde 11 detí prvýkrát prijalo Pána Ježiša. 6. októbra 2012 sa

konal v našej farnosti veľká slávnosť, kde 33 mladých chlapcov a dievčat prijalo z rúk otca biskupa Mons. Mariána Chovanca sviatosť birmovania.

Veľmi sa osvedčilo upratovanie a výzdoba našich božích chrámov po skupinách. Bola ustanovená – obnovená farská ekonomická rada, ktorá je poradným orgánom správcu farnosti a zároveň jeho najväčším pomocníkom pri riešení úloh. Veľmi dobrá je spolupráca s pánom organistom v Tekovských Nemciach, aj s obidvomi organistami vo filiálnej obci Čaradice ako aj s kostolníkmi, miništrami, lektorami a lektorkami. Pán organista Vincent Valkovič spolu so spevokolom skrášľujú všetky dôležité liturgické slávnosti.

Najbližším spolupracovníkom farského úradu je obecný úrad zastúpený starostkou Ing. Erikou Valkovičovou, ktorá pomáha pri mnohých farských úradoch usporiadaných akciách. Okrem obecného úradu sa do spolupráce zapájali aj Základná škola s materskou školou v Tekovských Nemciach, Jednota dôchodcov Slovenska, Jednota – spotrebiteľské družstvo a Červený kríž. Obetavou činnosťou pri prácach farského úradu pomohli aj mnohí farníci a farníčky.

Ďakujem všetkým spomenutým aj nespomenutým farníkom, dobrodincom, priateľom a príbuzným za každú pomoc. Ďakujem Pánu Bohu, že mi dal silu spolu s Vami náročnú prácu zvládnuť. Vyprosujem nám všetkým teraz i v novom roku veľa Božieho požehnania a Božích milostí.

Mgr. Pavel Ištok,
správca farnosti

Čas symbolov

*V jednej piesni sa spieva:
„Zoskupení všetci v Jeruzaleme,
učenici verili v prisľúbenie,
že Pán zošle prisľúbenie Otcovo,
Ducha Svätého“.*

Aj v našej farnosti to dňa 6.10.2012 vyzeralo podobne. Kostol plný čakajúcich – čakajúcich a túžiacich po duchovnom naplnení. Bol to deň keď 33 mladých ľudí prijalo sviatosť birmovania. Ten počet ich akoby symbolicky spájal s Kristovým životom na zemi. Nádhorne vyzdobený kostol vo farbe symbolizujúcej plamene pri prvom zoslaní Ducha Svätého vo večeradle apoštolom. Na obetnom stole tri červené sviece ako symbol najsvätejšej trojice. Prichádzajúci otec biskup J. E. Mons. Marián Chovanec sprevádzaný kňazmi ale aj malými a milými miništrami.

Práve cez nich možno vidieť, že naša farnosť Tekovské Nemce aj filiálka Čaradice je ako jedna veľká Božia rodina. Prekrásne spevy plné duchovna a atmosféra prítomného Ducha Svätého dodali odvahy mladým vkročiť v tento sviatočný

deň do sveta kresťanskej dospelosti. Nech teda aj naďalej ich cesta pokračuje v Božej milosti, a nech múdrosť a láska nikdy nechýbajú pri každodenných rozhodnutiach, pred ktoré ich život postaví.

Ing. Anna Ragasová

Padá sneh a postupne mení svet naokolo zo sivého pochmúrneho na akýsi čistý biely. Jediný, kto si to doteraz nevšimol, sú asi len cestári. Padajú vločky a deti sa ich snažia chytiť vo vetre, ktorý ich unáša do neznáma. Aj ja sa na chvíľu zastavím, len aby som si mohla vychutnať ich nežný dotyk. Pretože padá sneh a ja neviem, čo naozaj cítim. Spomínam, ako v detstve už prvý náznak snehu vnášal akúsi radosť do môjho srdca. Hoci ten prvý vydržal len chvíľu, bol akousi predzvestou blížiacich sa Vianoc. Čo sa teda zmenilo? Možno len to, že na Vianoce nás už obchodné domy pripravujú takmer od septembra. Reklamy v televízii tiež nezaostávajú a pomocou kolied a kúzelných formuliek, z ktorých aj snehuliaci ožijú, sa nás snažia priamť k tomu, aby sme práve im ďalšie tri roky splácali paušál. A práve toto dolieha na ľudí. Pociť, že nič nestíhajú a ešte nič ani nezačali piecť. Nemôžu si dovoliť pochyb-

nosti či zlyhanie, práve naopak, dôležité je sa usmievať a ukázať, že práve my sme tí najlepší a vyrovnaní sa aj anglickej kráľovnej, ak to bude potreb-

Zamyslenie

né. Pre týchto ľudí padá biely sneh a s ním padá aj ich celý svet. A namiesto toho, aby z neho mali radosť, vidia len to, ako sa bude šmýkať, ako bude čapkanica, ako budú autobusy meš-kať a ako im odmrznú ruky, prípadne iné končatiny. Nevedomujú si,

že v ich srdciach napadol sneh, ktorý je omnoho studenší a práve teraz prichádza čas ho roztopiť. Čas kedy máme spomaliť, pozvať známych na čaj, poskytnúť vrele objatie – čokoliev, na čo nemáme čas v zhone každodennosti. Áno, uznávam, takí by sme mali byť celý rok, ale predsa len, Vianoce sú práve v tomto výnimočné. Či už nám zhorí koláč, zabudneme kúpiť oblátky alebo zostane jedna polička zaprášená, podstatu Vianoc to nezmení. Lebo

trvajú len chvíľu a sú cítiť vanilkou a škoricou, v pozadí počuť praskajúci oheň a celú harmóniu dotvára blikajúce svetlo sviečok a ozdobených stromčekov. Netreba sa hanbiť ani za radosť z ozdôb a darčiekov. Nech by to bol nový počítač alebo kamienok zabalený v celofáne...Padá sneh a ja zamyslená stojím uprostred ulice a v tom ma triafa snehová guľa. Vidím vrúčne tváre mojich priateľov s úsmevom na tvári a punčom v ruke. Vločky pomaly vytvárajú jemný závoj a ja už viem, čo mám cítiť. Pretože čaro Vianoc sa neskrýva pod stromčekom. Je v tom, že sme spolu, že si vychutnávame svoju prítomnosť a že nás má niekto rád. Láska totiž nie je privilegium, je to schopnosť, ktorá rastie jej rozdávaním. Preto všetkým prajem v mene celej redakcie Tekovského Nemčana, aby tento rok rozdali a zároveň dostali čo najviac lásky, ktorú určite po Vianociach reklamovať nepôjdu.

Anna Ragasová

Varíme netradične...

I keď Slovensko je malá krajina, čo sa týka tradícií vianočných jedál, je veľmi pestrá a rôznorodá. Napríklad aj štedrá večera. Iná je u katolíkov, iná u evanjelikov, iná u pravoslávnych. Vierovyznanie rodiny rozhodovalo nielen o tom koľko chodov bude na štedrovečernom stole, ale aj aké to budú jedlá. Dnes sa na Slovensku už mnohé zvyky ale aj jedlá modernizujú, lebo veľa Slovákov žije v zahraničí, a keď prichádzajú na sviatky domov, prinášajú aj nové trendy z cudziny.

Porovnávať dnešnú vianočnú atmosféru s tou v minulosti sa nedá. Tradičné zvyky sa snažia zachovávať a obnovovať najmä starší ľudia. Spomínam na naše Vianoce, ale najmä na štedrú večeru pred päťdesiatimi rokmi ktorá bola skromná ale pre mňa nezabudnuteľná. Z povaly visela jednoducho vyzdobená jedlička prinášajúca do izby vôňu lesa. Za stolom nás sedelo veľa detí a všetci sme sa tešili na štedrovečerné jedlo a dobroty, ktoré si inak odtŕhali naši rodičia od úst. Pred Vianocami ich schovávali do komôr, aby sme ich nedajbože nenašli skôr ako bude štedrý večer. Hoci sme na stole mali podľa tradícií deväť jedál, dávkovanie bolo striedne. Z každého jedla sme si na tanier mohli naložiť len jednu lyžicu. Na kedysi skromnom vianočnom stole sa „zišli“ najlepšie jedlá aké si ľudia vedeli pripraviť. Všetky boli rýdzo slovenské a ničím nedofarbované. Naši rodičia žili a jedli zdravo. Aj preto, že sa cez vianočné obdobie neprejedali a jedlo pre nich bolo vzácné. Nedávno som čítal, že istý Američan napísal knihu „Čo by jedol Ježiš?“ O čo ide? Spisovateľ píše o tom, ako to

asi mohlo byť v časoch narodenia Krista, a samozrejme o vtedajšom stravovaní a pití. V knihe sa píše, že základným motívom je úvah, že Kristus jedol naozaj zdravo a skromne – veď bol mimoriadne silnou bytosťou. Autor uvádza, že takmer každodennou zložkou pokrmu tohto Proroka bolo celozrnné pečivo, ryby, strukoviny, kozí syr, chlieb, panenský olivový olej, olivy, figy, orechy, datle, čerstvá zelenina a ovocie, čistá voda a pohár červeného vína. Vyhýbal sa konzumácii bravčového mäsa a hovädzie jedol veľmi zriedkavo. Ak sladil, tak len medom. Išlo teda o vyváženú stravu bez extrémov, ktoré zodpovedajú zásadám zdravej stredomorskej kuchyne ako ju poznáme aj my. Ide teda o produkty výrazne sa líšiace od našej predstavy terajších „hodovacích“ Vianoc. Nezaškodí preto v záujme zachovania zdravia a v rámci nadšených predsavzatí zamyslieť sa nad tým, čo asi jedli ľudia v okolí čerstvo narodeného Jezuliatka... V posledných rokoch takmer v každej domácnosti na Slovensku medzi tradičné jedlo na štedrovečernom stole je ryba pripravená na rôzne spôsoby. Niektoré

jedlá z rýb sa v rodine posúvajú z generácie na generáciu. Drobné úpravy sú povolené. Veď vynoveným sviatočným menu môžeme rodinu prekvapiť rovnako príjemne ako darčekom. Preto aj dnešný recept ponúkam z netradičnej ryby, ktorá sa volá tuniak. Patrí k drahším rybám, vzácny je pre svoje chutné mäso. Väčšinou ho poznáme konzervovaný, ale výborný je aj čerstvý, zmrazený.

Napriek tomu, že doba nie je ľahká, a nie všade bude štedrovečerný stôl plný, ako by sme si

predstavovali, chceme, aby naše noviny prinášali čitateľom menej tých zlých a viac dobrých správ. Aby sa nám v našej obci dobre žilo, aby bolo viac slnečných dní, aby sme sa k sebe správali pekné nielen na Vianoce, ale po celý rok.

Želám teda všetkým našim čitateľom pokojné, radostné a požehnané Vianoce, veľa šťastia, zdravia v novom roku.

To všetko a dobrú chuť praje

Ján Sikoriak

Zapekaný tuniak na šampiňónoch

Potrebuje:

plátky tuniaka, olej, soľ, mleté čierne korenie, cesnak, sójovú omáčku, šampiňóny, maslo. Porcie tuniaka osolíme, okoreníme, potrieme cesnakom, sójovou omáčkou a obložíme udusenými

mi šampiňónmi. Všetko zabalíme do dvojitého masla potretého alobalu tak, aby šŕava pri tepelnej úprave nevytekla. V rúre predhriatej na 180°C pečieme asi 15 až 20 minút. Ako prílohu podávame zemiakovú kašu alebo varené zemiaky premiešané maslom a petržlenovou vňaťou.

Poľovnícka organizácia v našej obci stále aktívna

Je možné, že v podvedomí našich občanov vzniklo presvedčenie, že poľovnícka organizácia v našej obci je v štádiu určitej krízy alebo sa nachádza v organizačnej pasivite. Jedným z takýchto pohľadov je aj fakt, že o činnosti Občianskeho združenia Veľký Inovec sa nedeľali v miestnom občasníku Tekovský Nemčan a aj skutočnosť, že tradičná poľovnícka hodová zábava sa v tomto roku neuskutočnila. Na vyzvanie zodpovedného redaktora tohto informačného štvrťročníka by sme chceli uviesť všetko na pravú mieru a poinformovať čitateľov – občanov obce o práci a aktivitách poľovníkov v poľovnom revíri Tekovské Nemce.

Nie celkom našou vinou je, že naposledy sme písali v „tekovskom nemčanovi“ v čísle jeden z roku 2011, teda prakticky skoro na necele dva roky sme sa odmlčali. Časovo nie tak veľa, ale nie aj málo. Vieme, že medzi čitateľmi týchto novín sú aj takí, ktorí si radi prečítali „príhody nemčianskych poľovníkov...“ a články o živote poľovníckej organizácie v poľovnom revíri, ktorý zahŕňa podstatnú časť katastrálneho územia našej obce. Ale vráťme sa do reality každodenného života. To, že nič netrvá večne platí aj o poľovníctve. Od roku 2004 prichádza k zmenám vo vlastníctve lesa, ktorý pôvodne o výmere 1400 ha vlastnil Biskupský úrad v Banskej Bystrici. Novým vlastníkom sa stáva súk-

romná firma Projekt Alfa s.r.o. Dunajská Streda. V roku 2006 kupuje les spoločnosť HB Reavis Management s.r.o. so sídlom v Banskej Bystrici. V roku 2008 preberá horu sesterská firma Eurowalley s.r.o. so sídlom v Malackách, v roku 2012 sa stáva majiteľom lesa Ing. Peter Krásny. Občianske združenie Veľký Inovec má prenajatý poľovný revír Tekovské Nemce do augusta 2014. Potom sa buď nájomná zmluva predĺži, obnoví na ďalších desať rokov alebo príde k situácii, že sa bude vytvárať nový poľovný revír, čo je ale v rukách majiteľov poľovných pozemkov. Našou snahou je zachovať poľovníctvo v našej obci a umožniť aj v budúcnosti aby v PR Tekovské Nemce našli uplatnenie miestni poľovníci a kandidáti poľovníctva z radov mladej generácie.

Venujme však pozornosť k udalostiam uplynulých dvoch rokov. Poľovníci, členovia OZ Veľký Inovec, vedení výborom sa riadia vo svojej práci v PR podľa odsúhlaseného plánu činnosti na každý kalendárny rok a plnia plán lovu a chovu zverí. Prioritou ostáva ochrana prírody, zveľaďovanie revíru. Upevňujú sa medziľudské vzťahy a priateľstvo, vzájomná úcta a rešpekt ľudskej osobnosti. K tomu napomáhajú aj oslavy životných výročí členov OZ. Tak tomu bolo pri oslave dožitých 50 rokov poľovníkov: Miloša Goliana, poľ. Hospodára, Ing. Anto-

na Návarka, predsedu RDE, Igora Valacha aj pri 70-ke predsedu OZ Mgr. Slavomíra Baláža, či pri oslave 30-ky slečny Jany Varhaníkovej a 40-ky Juraja Teplana. Poľovníci srdečne blahoželali k uzavretiu manželstva kolegovi Milanovi Beniakovi. To, že naša organizácia dobre „funguje“, svedčí aj hodnotenie Obvodnej poľovníckej komory a Okresnej organizácie SPZ v Zlatých Moravciach, keď dvaja naši členovia boli vyznamenaní zlatou medailou SPZ a udelením Zlatého kamzíka. Nezabúdame aj na rozširovanie členskej základne. OZ pripravuje dvoch kandidátov na poľovnícke skúšky, prijalo za člena Mareka Goliana a na členstvo v organizácii sa hlásia ďalší mladí poľovníci.

Záverom chceme ešte poznamenať, že spolupráca medzi OZ a iný-

mi spoločenskými organizáciami v obci je na dobrej úrovni, o čom svedčia skutky, napr. „rivalita“ pri varení gulášu, vzájomné sponzorstvo. Máme záujem aj o písomné príspevky do štvrťročníka „tekovský nemčan“, ak nás o to požiadajú členovia redakcie a nájdu miesto v novinách pre známe príbehy nemčianskych poľovníkov. Keďže aj „naše“ noviny oslavujú 10-výročie založenia a publikovania, želáme všetkým, ktorí sa o to pričínili a stále činia veľa zdravia, pracovného elánu a hlavne tvorivej aktivity do ďalších rokov vydávania novín. Ostatným čitateľom k blížiacim sa Vianočným sviatkom želajú členovia OZ Veľký Inovec krásne prežitie, rodinnú pohodu a veľa zdravia v Novom roku 2013.

Mgr. Slavomír Baláž

Školské aktivity

V záverečných mesiacoch roka 2012 sa v školských zariadeniach aktívne žilo. Okrem plnenia základných klasických úloh vyučovania a preberania látok učiva jednotlivých predmetov bola od októbra otvorená záujmová činnosť detí v krúžkoch. Tento rok ich bolo otvorených spolu 10.

Naši žiaci prejavujú najväčší záujem o krúžky, kde sa môžu hýbať, športovať alebo umelecky realizovať. Sú to najmä športový krúžok, stolnotenisový krúžok, turistický krúžok, strelecký krúžok, umelecký krúžok, krúžok PC a fotografovania alebo tanečný krúžok brejku. Všetkých 92 žiakov si uplatnilo svoje vzdelávacie poukazy na túto činnosť v našej základnej škole.

Úctu k starším prejavili naši žiaci aj kultúrnym programom pri posedení vo svadobke kultúrneho domu, ktorú pripravila MS SČK v našej obci.

Žiaci sa zúčastnili 2. ročníka futbalového turnaja mikroregiónu Požitavie – Širočina, kde pod vedením p. uč. Podskalického a kapitána mužstva Marcela Vlčku z 9. triedy naši futbalisti získali 2. miesto. V októbri tohto roka naši žiaci z I. aj II. stupňa navštívili jadrovú elektrárňu v Mo-

chovciach, kde sa zoznámili s prevádzkou a činnosťou tejto elektrárne v informačnom stredisku EMO Mochove. Akcia bola uskutočnená v rámci programu plánu práce školy

k výchove žiakov k ochrane a bezpečnosti zdravia. V rámci praktickej prípravy tohto učiva bola v škole pre žiakov uskutočnená prednáška s premietaním filmu o rieke Váh, jej prameňoch, prítokoch, využití pre človeka i o ohrození ľudských obydľí. V novembri bola zabezpečená odborná – praktická prednáška o žijúci plazoch a hadoch. Skupina zamestnancov priniesla do školy niekoľko desiatok terárií so živými plazmi, hadmi i pavúkmi a škorpiónom. Deti sa oboznámili so životom týchto zvierat, mohli si ich zblízka prezrieť, prípadne sa ich dotknúť. Prednáška a následná prehliadka detí veľmi zaujala a zanechala v nich hlboké poznatky. Koncom novembra sa uskutočnila v škole Slávnosť čínov, na ktorej riaditeľ školy zhodnotil I. štvrťrok školského roka v oblasti správania, dochádzky a vyučovacích výsledkov. Boli udelené pochvaly i pokarhania triednymi učiteľmi aj riaditeľom školy. Žiaci I. ročníka pod vedením p. uč. G. Valachovej predviedli na slávnosti krátky kultúr-

ny program a získali zaň veľký potlesk. Pani zástupkyňa P.Jančoková pripravila vecné i sladké odmeny pre ocenených žiakov. A všetci si spolu zažili veľa sily a chuti do učenia. V mesiaci december je už atmosféra v školských zariadeniach vianočná. Všetky okná MŠ, ŠKD i školy sú vyzdobené vianočnými motívami a deti sú v očakávaní Vianoc a darčiek. Okrem pripomínania zvykov našich predkov na nástenkách v škole sa ako prvá vianočná akcia konal príchod sv. Mikuláša. Aj v tomto roku prišiel so sprievodom anjela a čerta do školy a do tried v základnej škole, pozdravil aj naše predavačky v obci a pracovníčky obecného úradu. Sladké odmeny a ovocie boli financované z príspevku rady rodičov, obecného úradu a zberových akcií poriadaných základnou školou. V tomto čase sa pripravujeme na vystúpenie k vianočným trhom v obci, príchod Lucíi, stridžích dní i na posedenie pri stromčeku v posledný vyučovací deň tohto roka. Čaká nás stále veľa práce a žiakov veľa úloh. Prajeme všetkým krásne, spokojné a príjemné vianočné sviatky a veľa šťastia do Nového roka 2013.

PaedDr. J.Šupka,
riaditeľ ZŠsMŠ

Sú Zlaté Moravce hľadaným Metodovým mestom?

Mohlo by sa zdať, že o sv. Metodovi bolo popísané všetko. Vie sa aj, kde bol pochovaný, v akom kostole, ale jeho pozostatky sa napriek tomu stále nedarí nájsť. Môžeme však presvedčivo odpovedať na otázku, kde bolo konkrétne miesto jeho pôsobenia – jeho sídlo? Zdalo by sa, že aj to je už dávno zodpovedané, pretože nepoznáam ani jedného českého či moravského historika, ktorý by miesto jeho pôsobenia lokalizoval inde ako na Moravu. Slovenskí historici nepredkladajú iné možnosti, čím nepriamo potvrdzujú ich hypotézy.

Natíska sa otázka či je to také dôležité, keď Metodova činnosť obsiahla celú krajinu a nielen ju? Tí čo ste čítali, resp. máte možnosť prečítať si Magnu Moravia Fontes Historici (MMFH) (hlavne české vysvetlivky k textu) budete so mnou pravdepodobne súhlasiť, že spôsob akým väčšina českých a moravských historikov píše o Veľkej Morave je pre Slovensko dehonestujúci. Veľká Morava bola ich štát! Nitriansko – Slovensko je pre nich nie druhá rovnocenná časť ríše, ale len provincia a spôsob informovania je ten istý, ako za čias spoločného štátu – vedia nás pred svetom dokonale ukryť. Pri známej duálnosti ríše a pomere obyvateľstva 1:2,5 v prospech Slovenska si ľahko spočítame, ktorá časť ríše bola dominantnou. Pokúsime sa to dokázať aj iným spôsobom. Miestom, kde sídlil kráľ Svätopluk bola Nitra a kde bolo Metodovo mesto „Morava“, v ktorom sídlil a mal učilište, sa na základe dobových dokumentov pokúsime dokázať v nasledovnom texte.

Zo správ o Veľkej Morave, zachovaných v najväčšej miere vo franskom prostredí, sa dozvedáme veľa o pomeroch a udalostiach vo vtedajšej dobe. Takéto správy skrývajú v sebe mnohokrát informácie, ktoré pôvodne ani neboli ich cieľom. Jednou z takých je sťažnosť bavorských biskupov (z r. 900) na čele so salzburským arcibiskupom Teotmarom pápežovi. Podobná sťažnosť bola zaslaná aj listom pápežovi od moravského arcibiskupa Hatha na Moravských Slovákoch – kvôli zriadeniu samostatnej cirkevnej provincie s vlastným metropolitom.

Keď sa povznesieme nad zaujatosť a tendenčnosť bavorských biskupov i moravského arcibiskupa, ktoré tieto listy obsahujú, dôkladnou analýzou z nich možno získať neoceniteľné informácie. Listy už dôkladne analyzované boli a to autormi MMFH, lenže tieto, čo nechceli, to nevideli a nevideli pre

nás veľmi dôležité skutočnosti:

1. Už úvod hovorí, že Moravskí Slováci nemali do r. 899 samostatnú cirkevnú provinciu. Napriek tomu, že ju pápež Ján VIII. schválil, celá organizácia zostala nedokončená. Nemáme žiadnu správu o vysvätení tretieho biskupa a bez neho nebola vlastne samostatnou.

2. Na Veľkej Morave do r. 899, okrem biskupstva v Nitre, žiadne iné nebolo. Bavori nepriamo spomínajú biskupa v Nitre (Wiching, ktorý bol vraj vyslaný k inému národu), ale žiadneho iného.

Vôbec sa nespomína (arci)biskupské sídlo Morava a nespomína sa ani v Dejinách bavorských biskupov, ktorí poznali všetky biskupstvá v Panónii a na Veľkej Morave a aj ich vymenovali. Mesto Morava však medzi nimi nie je. Nepodceňujem ani zmienku o Slavii (v skomolenej forme Seclavia), biskupskom sídle, zrejme po r. 899, ktoré chcel vraj Wiching povýšiť na metropolu. Je veľmi málo pravdepodobné, že by sa o to bol snažil, ak by tam bol iný biskup. Významné nálezy v Mikulčiciach naznačujú, kde Slavia bola, ale nájazdom Maďarov s lokalitou zanikol aj názov. Označenie archiepiscopo sante ecclesie Marabensis – arcibiskup svätej cirkvi moravskej v súvislosti s neskoršou zmienkou o Metodovom meste Morava zväzda k spojeniu týchto údajov a k usudzovaniu o arcibiskupskom meste Morava. Tu je potrebné pripomenúť, že všeobecne prijímaný názor nemusí byť faktom. Toto pravidlo sa osvedčilo vo všetkých vedeckých oboroch i v bežnom živote. Nie som autorom myšlienky, že „moravský“ arcibiskup je označenie krajiny a nie mesta, ale stotožňujem sa s ňou a je to obdoba označenia panónsky arcibiskup, ktoré tiež označuje krajinu. Zo všetkého uvedeného vyplýva, že mesto Morava bolo sídlom Metodovho učilišťa, ale nie biskupstva.

3. Podľa bavorských biskupov (pápežský legátí vyslaní k Moravským Slovákoch – arcibiskup Ján a biskupi Benedikt a Daniel to museli ovládať ešte lepšie ako oni) – citát z listu Bavorov: „na Africkom koncile v kapitole dvadsiatej bolo ustanovené, aby okrsky veriacich, ktoré majú vo svojich diecézach biskupi a ktoré nikdy nemali biskupov, dostali vlastných správcov, t. j. biskupov len s povolením toho biskupa, ktorý ich spravuje. Takisto v kapitole 65 bolo stanovené, aby okrsky veriacich, ktoré nikdy nemali vlastných biskupov, dostávali biskupov len z rozhodnutia

všeobecného snemu a metropolitu každej jednej provincie a so súhlasom toho, ku ktorého diecéze onen okrsk patril.“

Z uvedeného vyplýva, keďže jediným biskupstvom na Veľkej Morave bolo nitrianske, mohlo byť arcibiskupstvo v r. 899 vytvorené len v Nitre a následne so súhlasom nového arcibiskupa vytvorené ďalšie tri biskupstvá!

K identifikácii arcibiskupského sídla v r. 899 nepriamo pomohla sťažnosť bavorských biskupov pápežovi. Najdôležitejší poznatok pre určenie Metodovho sídla je skutočnosť, že Nitrianske biskupstvo bolo jediným biskupstvom do r. 899. Metod, ako pápežský legát, sa musel do r. 880 pohybovať na Svätoplukovom dvore v Nitre, či blízko neho a po r. 880 nebol dôvod tento stav meniť, keď v blízkom meste Morava mal svoje učilište. Svätopluk mal s Metodom „svoje plány pri dobýjaní a následnej kristianizácii okolitých národov. Metod chcel svoje poslanie, s ktorým ku Moravským Slovákoch prišiel aj so svojím bratom Cyrilom dokončiť. Pri presadzovaní týchto zámerov potrebovali jeden druhého, preto boli odsúdení na spoluprácu a tá predpokladala blízkosť ich sídiel. Pôsobenie v rozličných a vzdialených častiach ríše takúto spoluprácu vylučovalo. Je známe odporúčanie pápeža z r. 829 o zriaďovaní učilišť pre mladé duchovenstvo v sídlach biskupov. V Nitre sídlil Svätopluk a bolo tu jediné biskupstvo – lenže Metod sídlil v meste Morava.

Mesto Morava, to je zrejme dôvod, prečo aj slovenskí historici súhlasia s jeho lokalizáciou za riekou Moravou. Lenže na Morave z tohto obdobia nijaké také mesto nie je a ak by aj bolo, kde by bola dostupnosť panovníka a arcibiskupa? Z týchto praktických dôvodov muselo byť blízko Nitre. V polprstenci pohorí Tribeč a Inovec leží mestečko, spĺňajúce podmienky pokojného zázemia, blízkosti a dostupnosti. Podľa druhej Zoborskej listiny z r. 1113 malo názov Morowa – Morava dnešné Zlaté Moravce. Za Uhorska svoj pôvodný názov určite nezískali. Nie som prvý, kto označuje Zlaté Moravce za Metodove mesto. K mojím predchodcom patrili nie hocijakí odborníci. Prof. Václav Chaloupecký sa zmienil ešte študentovi, neskôr PhDr. Štefanovi Rakovskému o faktoch, ktoré potvrdil prof. Ján Stanislav, že niekdajšie Kňazice, dnes Žitavany (bývalá súčasť Zlatých Moraviec), boli súčasťou Zlatých Moraviec, boli nitrianskym lokalitou spomínanou v r. 1075 aj s kostolom. Predtým bol v obci drevený kostol

a lokalita bola vraj letným sídlom nitrianskeho biskupa. Pri nájdení slávnej pyxidy v neďalekých Čiernych Kľačanoch sa stretávame s tradíciou, že v týchto končinách bol pochovaný Metod a vraj sa tu skrývali aj Metodovi žiaci. PhDr. Rakovský mi rozprával o pokusnej sonde, ktorá sa robila k základom súčasného kostola v Zlatých Moravciach a keď sa nepotvrdila jeho existencia k 9. storočiu, ďalšie hľadanie bolo ukončené. Je zrejme, že pokusná sonda sa robila pri nesprávnom kostole.

Takže čo nás okrem spomenutých indícií oprávňuje tvrdiť, že Metodovým mestom boli Zlaté Moravce?

1. Názov Morowa – Morava. Na Slovensku a na Morave nijaké iné mesto s týmto názvom nie je.

2. Blízkosť a dostupnosť k Svätoplukovmu sídlu v Nitre.

3. Jediné biskupské sídlo na Veľkej Morave, kde vykonával Metod pastoračnú činnosť, bola Nitra. Toto sú tie dvere, cez ktoré sa historici a bádatelia nevedeli dostať a ani sa nemohli, pokiaľ nemali istotu, že okrem nitrianskeho biskupstva nijaké iné v Metodovej dobe nebolo. Hľadali veľkomoravské centrum spojené s úradom arcibiskupa a ono bolo v Nitre u Svätopluka, ale zároveň v meste Morava mal svoje učilište.

4. Tesná blízkosť Kňazíc – svojím názvom je to korunný svedok existencii kňazského učilišťa.

5. Zlatý byzantský pektorálny kríž – nájdený v Zlatých Moravciach, ktorý je v súčasnosti „stratený“.

6. Ostatky muža nájdené pri likvidácii pôvodného kostola v 17. storočí pod jeho oltárom – sa stratili v Ostrihomskej arcidiecéze (v Živote Metodovom sa spomína, že tento bol pochovaný pod oltárom chrámu ...).

Nitra a Morava, dnes Zlaté Moravce, to je ten tandem miest, kde sa za Svätoplukových a Metodových čias písali dejiny Veľkej Moravy. Nitrianska a Zoborská legenda, viažúce sa k Svätoplukovi spolu so zachovanou tradíciou o pôsobení i pochovaní sv. Metoda v meste Morava, dotvárajú obraz týchto dvoch miest, o ich postavení a tým aj dominancii Slovenska v tejto ríši.

Predpokladám, že pre získanie dôkazov potvrdzujúcich Zlaté Moravce, ako Metodove mesto Morava, by bol potrebný archeologický prieskum pri základoch kostola, ktoré boli odkryté v r. 1899 v mieste, kde sa v súčasnosti nachádza Golgota.

Valašik Marian
RRA Horné Požitavie

Jesenným majstrom Skýcov, naši skončili na 13. mieste

Futbalová jeseň je už takmer 2 mesiace minulosťou. Je čas futbalovej prestávky medzi jesennou a jarnou časťou súťaže. Je to aj čas, kedy prichádzajú na rad hodnotenia jednotlivých futbalových tímov. Ja som si samozrejme vybral na mušku hlavne naše mužstvo. Polovičným majstrom okresu je Skýcov, ktorý predčil o 3 body ViOn C Hostie. Na samom dne sú futbalisti Hostoviec.

Naši zimujú na predposlednom mieste. Aj keď sme v súťaži nováčik, určite sme čakali lepšie umiestnenie, ako 13. miesto, takže z tohto pohľadu nemôžeme byť spokojní. Rovnako je to aj s herným prejavom, kde sme mali problémy najmä v obrannej fáze hry. Vo viacerých stretnutiach sme doplatili na svoju neskúsenosť a v dobre rozbehnutých zápasoch sme v závere inkasovali zbytočné góly. Keďže v príprave sme mali len ľahších súperov, skúsenosti z ťažkých zápasov hráčom chýbali. Mužstvo rozhodne malo na viac ako ukázalo, ale vo viacerých zápasoch mu chýbal niekto skúsený, ktorý by vedel potiahnuť celý kolektív a prevziať na seba zodpovednosť. Mrziť nás môžu hlav-

ne domáce „výpadky“ s Č. Hrádkom a s Chočou. Najlepší domáci zápas sme odohrali s T. Mlyňanmi a herne, aj napriek prehre, to nebolo zlé ani doma so Skýcovom, kde sme najmä v prvom polčase mali veľa šancí. Gól sme nedali, ale na našu hru sa dalo pozeriť. Naopak, sklamali hlavne „výprasky“ vonku, kde sme rýchlo rezignovali a nedokázali sa pobiť o dobrý výsledok. Nezvládli sme záver jesennej časti, keď posledných 6 kôl sme nezískali ani bod. Najlepším strelcom so 6 gólmi je A. Štuller.

Získ 8 bodov a 13. miesto po jeseni sa nedá hodnotiť inak ako neúspech. Pozitívom je, že máme v kádri mladých, nádejných futbalistov, ktorí majú potenciál. Potrebujú však získať skúsenosti. Jesenné umiestnenie je aj výstrahou do jarnej časti.

Záverečné jesenné zápasy:

10. kolo 7.10. 2012 Machulince : Tek. Nemce 4 : 1 /1 : 1/

V prvom polčase dokázali Nemčania s favoritom držať viac ako iba vyrovnaný krok. Ale druhá 45-minutovka už nenechala nikoho na pochybách o tom, kto si pripíše ďalšie 3 body.

■ V zápase Tek. Nemce - Skýcov naši zahadzujú už tretiu tutovku v prvom polčase. Na zábere je trio najlepších hráčov Skýcova: zľava obranca č.5, záložník č. 9 a brankár č. 1, ktorému Skýcov môže ďakovať, že si udržal vedúce postavenie v tabuľke po jesennej časti.

Gól: A. Štuller

11. kolo 13.10. 2012 Tek. Nemce : Choča 1 : 3 /1 : 2/

Hostia strelili úvodný gól už v 10 sekunde zápasu. Naši znervózneli a druhý gól si dali vlastný. Aby toho nebolo málo, tretí gól padol tak, že sme nastrelili súperovho útočníka od ktorého sa lopta odrazila do našej bránky. Choča v stretnutí viacej drela. Ich vôľa po víťazstve a bojovnosť napokon slávili aj úspech ...

12. kolo 20.10. 2012 Topolčianky : Tek. Nemce 5 : 0 /1 : 0/

Zápas sa hral za priaznivého futbalového počasia. Naši v 1. polčase držali krok s domácim mužstvom. V úvodných minútach druhého polčasu po hrubých chybách v obrane sme inkasovali dva góly a celá koncepcia hry sa rozsypala. Do konca zápasu bolo zaujímavé snáď iba to, že koľkými gólmi „obdarení“ odídu naši z ih-

riska. Domáci hrali lepšie, išli za víťazstvom zodpovednejšie a napokon zaslužene vyhrali. My musíme spadnúť z oblakov a hrať to, čo vieme a v zápase podržať jeden druhého.

13. kolo 27.10. 2012 Tek. Nemce : Skýcov 1 : 2 /0 : 1/

Nemce sa pustili do lídra súťaže ako „rovný s rovným“. Najmä v prvom polčase sme boli dobrí a hostia môžu ďakovať len svojmu gólmánovi, že do šatne odchádzali s čistým kontom. Po obrátke naši hrali vabank a podarilo sa im vyrovnať pekným gólom M. Ďurinu. O 3 minúty všetka snaha našich vyšla navniivoč a hostia opäť vyhrávali. Súper vydržal hrať až do konca a oplatilo sa mu to. Chýba nám útok. Zápas sa však aj za nepriaznivého počasia musel divákom páčiť.

Gól: M. Ďurina

Ján Sikoriak

Keď história ožije – zabudnuté fotografie

Od terajšieho čísla budeme uverejňovať historické fotografie bývalých futbalistov Tekovských Nemiec z minulého storočia.

Prvá fotografia je z roku 1955 keď sa začalo hrať na ihrisku „Kapusnisko“.

TABUĽKA II. C TRIEDA ZLATÉ MORAVCE

1. Skýcov	13	10	1	2	42 : 14	31 /+7/
2. ViOn Hostie	13	9	1	3	27 : 12	28 /+7/
3. J. Kostoľany	13	7	3	3	41 : 25	24 /+3/
4. Obyce	13	8	0	5	20 : 16	24 /+3/
5. T. Mlyňany	13	7	2	4	31 : 19	23 /+5/
6. Machulince	13	7	1	5	32 : 22	22 /+7/
7. Topolčianky	13	7	0	6	37 : 18	21 /+3/
8. Martin n. Ž.	13	5	4	4	26 : 26	19 /+4/
9. Veľčice	13	6	0	7	34 : 27	18 /-3/
10. Choča	13	4	5	4	18 : 24	17 /-4/
11. Ladice	13	2	3	8	14 : 34	9 /-12/
12. Č. Hrádok	13	2	3	8	9 : 38	9 /-9/
13. Tek. Nemce	13	2	2	9	15 : 44	8 /-10/
14. Hostovce	13	0	5	8	11 : 38	5 /-16/